

Zemlje istočne i centralne Evrope novac iz fondova Evropske unije umesto za energetska tranziciju uglavnom troše na projekte kojima samo povećavaju zavisnost od fosilnog goriva. Novi izveštaj ekološke mreže Prijatelji Zemlje Evropa pokazao je da je samo 7% od 178 milijardi evra opredeljenih za devet zemalja istočne i centralne Evrope potrošeno na obnovljivu energiju, unapređenje energetske efikasnosti i "pametne mreže".

U izveštaju su podaci o trošenju sredstava iz Evropskog regionalnog razvojnog fonda (ERDF) i Kohezionog fonda za period 2014-20. u Poljskoj, Estoniji, Letoniji, Litvaniji, Slovačkoj, Mađarskoj, Rumuniji, Hrvatskoj i Češkoj.

Uprkos preporukama EU, "integriranje pitanja klimatskih promena u sve investicije" dešava se "uglavnom na nivou priče", ističu iz organizacije Prijatelji Zemlje Evropa.

Kohezioni fond, Evropski socijalni fond i ERDF glavna su oruđa za podršku infrastrukturnih investicija u Evropi. U periodu 2014-20. iz tih fondova biće raspodeljena 351 milijarda evra među 28 članica EU.

U praksi se najveći deo tih sredstava troši na uglj, gas i saobraćaj koji je veliki zagađivač "čime te zemlje postaju još više zavisne od fosilnog goriva na štetu obnovljive energije i energetske efikasnosti", istakao je stručnjak Benkvoča (Bankwatć) Markus Triling (Trilling). Među mnogim lošim primerima, organizacija Prijatelji Zemlje Evropa izdvojila je Poljsku i Češku koje su evropskim novcem finansirale zamenu zastarelih kazana na uglj novim modelima, takođe na uglj, s obrazloženjem da će time doprineti boljoj zaštiti prirodne sredine.

Hrvatska i Estonija našle su se na meti kritika jer koriste evropske fondove za proširenje kapaciteta aerodroma iako ti projekti nisu prihvatljivi za finansiranje.

Prijatelji Zemlje Evropa istakli su u izveštaju da "će energija ili saobraćajna infrastruktura koja se danas izgradi odrediti obrasce proizvodnje i potrošnje, uključujući emisiju gasova sa efektima staklene bašte, u narednim decenijama. Te zemlje uskraćuju investitorima izvesnost koja im je potrebna da bi se odlučili za obnovljivu energiju i tehnologije sa manjom emisijom ugljenika".

Nevladina organizacija savetuje EU da više obrati pažnju na to kako se njen novac troši da bi obezbedila finansiranje projekata koji su u skladu sa evropskim ciljevima za ublažavanje posledica promena klime.

Mreža Prijatelji Zemlje Evropa smatra da projektima sa fosilnim gorivom treba potpuno, i direktno i indirektno, uskratiti sredstva iz fondova EU.

izvor: euractiv.com